

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	35 lei
6 luni	18 "
3 luni	9 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 1698

S U M A R

Vasile Lascar. —Necrolog.
Noua lege a baroului de avocați și asistența judiciară de d-l Bucur Constantinescu.

JURISPRUDENȚĂ :

Inalta Curte de casație și justiție, s. I: *Eufrosina I. Carapeanu cu Nuță Aron.*

Tribunalul Comercial Ilfov: *Societatea de stearinărie din Brușel și Frații Albahary cu Primăria Capitalei.*

Tribunalul Gorjiu: *Petre Zlătescu cu Olivia Zlătescu.*

Tribunalul Patna, s. II: *G. Gâță cu Tetrat.*

Tribunalul Bacău: *Anica Barbu ș. a. cu Vasile Olariu.*
Judecătoria ocol. I Craiova: *Dr. S. Erlich cu Dumitru Marinescu cu o Notă de d-l Dem. D. Stoenescu.*

Trib. civil din Termondo (Belgia) *Dreptul coproprietarilor indivizi.*

VASILE LASCAR

Pe cât de neașteptată, pe atât de prematură fu moartea lui Vasile Lascar. Ce poți spune despre acest om care a fost și care numai este ?

Gândindu-te la el ți se strânge inima de durere; vrând să scrii, te năpădește plânsul.

Figură măreață, model de energie și de muncă Vasile Lascar a fost podoaba țării lui și a neamului.

Activitatea lui a fost fecundă. Om politic de marcă, se bucura de simpatiile nu numai ale amicilor, dar și ale adversarilor săi politici.

Nu se da înapoi de la nici o luptă, oricât de grea ar fi fost, când știa că această luptă este spre binele și folosul patriei.

Orator de frunte, poseda și forma și fondul, avea puterea convingerei și învingea mai în tot-d'auna.

Advocat cu multă pătrundere și mult fond juridic, căpătase și menținea cu demnitate titlul de ilustrație a baroului din țară.

Mort în mijlocul activității lui, Vasile Lascar lasă un gol imens în sânul partidului liberal și în țară.

Pierderea este ireparabilă, și când privești la imensitatea rului pare că un fel de revoltă sufletească te cuprinde și ți vine să protestezi în contra așezământului acestuia, în contra alcătuirii acestuia, care se cheamă viață și omenire !

Noi deplângem în Vasile Lascar și pe omul politic și pe avocatul ilustru și pe un prieten iubit și stimat; dar mai mult deplângem patria, care perde în persoana lui Vasile Lascar pe unul dintre cei mai de valoare și cei mai folositori fii ai săi.

Luând parte și la doliul familiei și la doliul țării vom păstra o sfântă amintire, ca un omagiu deosebit ce aducem prietenului și omului mare care a fost răpit din mijlocul nostru, tocmai când era mai necesar familiei, prietenilor și țării.

Noua lege a barourilor de avocați și asistența judiciară

Este stabilit în toate statele civilizate că nimeni nu-și poate face singur dreptate și că pentru aceasta trebuie a se recurge la jurisdicțiile create de lege.

Pentru a exercita însă o acțiune, se impune mai tot-d'auna să avem *cunoștințe asupra științei dreptului și să dispunem de resurse*, pentru a putea suporta cheltuețele ce necesită procesul.

Cei bogați, satisfac ușor și o condiție și pe cea-l'altă, căci chiar dacă nu cunosc dreptul, sunt profesioniștii (avocații) cari în schimbul unui onorar se angajează a le susține acțiunea.

Acei însă cari nu sunt în stare, din lipsă de resurse pentru a-și susține drepturile înaintea justiției, trebuie să renunțe la ele?—Notăm că și la noi ca și în toate statele cei mai mulți sunt sărmanii.

Ca motiv de equitate și pentru consfințirea principiilor dreptății, s'a organizat o *asistență judiciară*.

* * *

Franța a premers și pe această cale, căci încă de la 1851 a legiferat această chestiune, în urma unei practice pe care o putem duce la revoluție și chiar mai departe. Legea a primit oare-cari modificări în 1901.

Asistența judiciară se coprinde în Franța într-o unică lege.

Studiind chestiunea la noi, observăm astăzi, că diferitele dispozițiuni de asistență judiciară, se coprind nu într-o lege unică ci în mai multe: în legea timbrului, în legea și regulamentul portărilor, în actuala lege a barourilor de avocați (1907), în procedura penală, și în legea judecătorilor de pace. Și aci dar, ca și 'n alte multe, nu avem un sistem unitar de organizație, deci nici unitate de acțiune, principiu esențial în baza organizării unei instituții. Cei chemați să aplice asistența, nu merg după aceleași norme, fie-care având în vedere legea sa.

Este necesar credem ca mai întâi, să precizăm cari sunt indivizii cari s'a găsit la noi demni d'a fi ajutați în afacerile judiciare.

Pentru taxele de timbru și de portărei, s'a legiferat că acei ce au act de paupertate și cari prin urmare sunt admiși a se judeca fără timbre și fără taxe. S'a fixat de asemenea (art. 44 legea timbrului) condițiunile sub care se poate libera un asemenea act de sărăcie și legea actuală (1906) mai liberală de cât cele precedente, a fixat că se

va da asemenea act *acelor cari nu plătesc altă dare de cât dreptul fix al impozitului personal, o dare funciară la un venit maximum de 150 lei anual, ori că în lipsă de acest venit locuiește pe o chirie maximă de 350 lei anual*. S'a mai adăugat în actuala lege că *atunci când bărbatul nu se găsește în asemenea condițiuni, nu se poate libera certificat de paupertate nici femeii sale, afară de cazul când femeia fiind în divorț, ar intra în unul din cazurile mai sus arătate*.

Mai e precizat, că *instanțele judecătorești pot refuza acest act când se conving că cel care se servește de el nu se află în cazurile de sărăcie prevăzute de lege*.

Textele sunt dar categorice și peste aceste dispozițiuni nu se poate trece.

Legiitorul actualăi lege a barourilor de avocați, în ceia ce-i privesc (onorariile), inspirat de sentimente mai înalte, a găsit că nu e bine a țăr-muri dreptul la asistență și bine a făcut. Nu tot-deauna actul de paupertate, arătat mai sus, indică numai de cât pe acel care are să n'are nevoie de asistența judiciară: se poate foarte bine să nu întocmești condițiile și cu toate acestea să nu poți a susține procesul și invers.

Art. 82 din legea barourilor de avocați spune că cel chemat (directorul) a se pronunța asupra dreptului la asistență va aprecia *«după împrejurări»*. În adevăr, este greu a determina unde începe și unde sfârșește sărăcia. Aceleași resurse nu sunt suficiente la indivizi deosebiți, căci minimul lor strict necesar e diferit. Individul trebuie considerat nu numai în parte ci și în complexul societății, și ast-fel considerat avem, prin urmare, a ne raporta mai tot-deauna la împrejurări diferite.

Actul produs înaintea autorității a se pronunța asupra admiterei la asistență nu trebuie considerat de cât ca un indiciu dar nu ca un mijloc sigur pe baza căruia să se aprobe acest drept.

De alt-fel ultimul aliniat al art. 44 din legea timbrului și art. 82 din legea barourilor de avocați par a se apropia, numai că, pentru taxe, sărăcia cât este și până unde este, se determină anume. Pentru onorariile advocaților, cum am văzut, nu s'a fixat.

Nu s'ar putea oare aplica și pentru timbru și taxe aceiaș normă ca și pentru onorariile advocaților? Credem că, da.

În adevăr, observăm că pentru admiterea dreptului la asistență în ce privește timbrele și taxele se pronunță tribunalele chemate a judeca afacerea, dar ele trebuie să aibă în vedere neapărat actul de paupertate, fie că în decisiune 'i-ar recunoaște sau nu validitatea. La avocați, ești liber a cere sau nu actul de sărăcie, e destul a-ți

forma din «împrejurări» convingerea, că persoana ce a recurs la asistență, e săracă.

Dacă însă și pentru timbre și taxe s'ar înlocui dispoziția din lege în sensul art. 82 din legea barourilor de avocați, atunci s'ar putea ajunge la un sistem unitar în materie de asistență judiciară, care s'ar putea organiza cu totul pe alte baze. Am putea ast-fel avea la fie-care tribunal un *biuroù de completă asistență judiciară*, și în acest caz, admiterea la asistență ar da dreptul la o absolută gratuitate în justiție.

Până atunci însă, să ne mulțumim a face observațiile cuvenite asupra dispozițiilor ce le avem.

Să insistăm asupra asistenței barourilor avocaților de curând introdusă.

Art. 80—86 din legea barourilor avocaților, cuprinde dispozițiile asistenței judiciare aplicabilă prin intermediul lor.

După cum rezultă din art. 80 asistența constă, în a se da de către avocații stagiați ai baroului consultațiunii și a pleda gratuit pentru persoanele sărace. Pentru a-i emula și a se da toată atențiunea afacerilor s'a prevăzut premii pentru acei dintre avocați cari s'ar distinge (art. 85).

Deciziunile asupra admiterei la asistență se dau de către directorul asistenței (art. 82). Acesta este un avocat din barou delegat a în deplini această funcțiune în mod timporar, până când se va delega un altul și tot ast-fel pe rând «pentru a se împăca îndeplinirea acestei datorii cu exercițiul profesiunilor» (art. 80).

Directorul are, după cum am văzut, toată latitudinea în admiterea sau respingerea aceluși care a recurs la asistență, rămânând celui care se crede lezat dreptul a face recurs la decan, care decide definitiv.

Din faptul variabilității direcțiunii la intervale oare-cum scurte, și din faptul latitudinii pe care o are directorul în pronunțările ce dă asupra admiterei sau respingerei la asistență, credem că se vor ivi deciziuni variate în împrejurări identice.

Corecțiunea ce se aduce prin recursul la decan, va impiedica prea puțin. Dacă nu ne raportăm la anumite norme, scopul nu e atins.

Se impune dar, ca cei chemați a funcționa ca directori, să aibă în vedere principiile care formează baza acestei instituții și, pe cât posibil, să caute spre a îndepărta pe acei cari cer asistență fără absolută nevoie, sau cari voesc a profita de gratuitate pentru procese cu aparente cauze.

Pentru ca însă, această instituție să dea rezultate satisfăcătoare, se impune ca mai înainte să avem în comune o asistență publică bine or-

ganizată (*). Atunci asistența judiciară ar putea avea un prețios concurs și am putea pune bază pe actele ce ni s'ar prezenta de persoanele care au nevoie de asistență. Până atunci însă or-ice silințe nu vor atinge țelul dorit.

Bucur Constantinescu

Licențiat în drept
Portărel pe lângă Tribunalul Ilfov

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 13 Februarie 1906

Președenția D-lui CH. PHERECKYDE, Prim-Președinte

Eufrosina I. Carapeanu cu Nuță Aron

Clauză rezolutorie tacită.— Când poate atrage rezilierea contractului și când poate da naștere la despăgubiri. — Aprecierea împrejurărilor cari pot da naștere la reziliere.—Cestiune de fapt.

Clauza rezolutorie tacită nu poate atrage în tot-d'auna rezilierea contractului, ci după împrejurări poate da loc, sau la reziliere sau la despăgubiri; că în aprecierea acelor împrejurări, cari pot atrage rezilierea contractului, instanțele de fond sunt suverane aprecietoare.

Deciziunea No. 47/907.— Respins recursul făcut de Eufrosina V. Carapeanu, în contra deciziunii Curței de apel Galați, Secția I No. 125/906, dată în proces cu Nuță Aron.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Vulpe în desvoltarea motivelor de casare.

Pe d-l avocat Vasiliu-Cristescu în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Violarea art. 969 și urm. C. civil, după care convențiunile încheiate între părți, au putere de lege, intru cât prin contractul de arendarea moșiei mele, fiind impusă d-lui arendaș Nuță Aron, obligațiunea de a respecta destinațiunea terenurilor de cultură, cum și a nu face tăieri de arbori de pe moșie, sub pedeapsă de a se considera reziliat de drept contractul în caz de abateri. Și cum d. arendaș, s'a abătut și de la una și de la cea l'altă obligațiune, tăind un însemnat număr de arbori de diferite esențe de pe moșie cum și ară peste 6 hectare destinate și rezervate pășunii și coasei. Urma ca atât Tribunalul cât și onor. Curte, odată stabilit faptul arbitrar al numitului arendaș, să declare reziliat contractul, față cu condițiunea rezolutorie expresă a contractului, iar nu și de ași însuși dreptul de apreciere și a-mi respinge cererea, drept ce după lege și jurisprudența existentă, nu e lăsat instanțelor de fond de cât în cazul condițiunei rezolutorie tacită».

Având în vedere că înaintea instanțelor de fond recurenta a cerut resilierea contractului de arendare intervenit între dânsa și arendașul Nuță Aron, precum și daune, pentru nerespectarea clauzelor aceluși contract; că Curtea de apel și presidentul tribunalului, ale cărui motive au fost adoptate în totul, constatând în fapt că călcările clauzelor contractului nu sunt de așa

(*) A se vedea lucrarea sub-semnatului: Câte-va cuvinte asupra asistenței în România (pag. 14—24).

natură, în cât să dea loc la resilierea lui, a admis numai în parte acțiunea condamnând pe intimat la daune;

Considerând că instanța de fond interpretând contractul părților constată că în el nu se prevede condițiunea rezolutorie expresă pentru tăerile de arbori sau pentru ararea subatului; că această constatare fiind o chestiune de fapt scapă de sub controlul Curței de casare și ca atare motivul de casare urmează a se respinge;

Asupra celui de al doilea motiv, complectat în urmă în coprinderea următoare:

«Omisiune esențială, prin faptul că: Curtea fiind sesizată de noi a se pronunța în mod special asupra punctului, dacă având constat prin hotărâre judecătorească și în mod definitiv faptul abaterii arendașului de la condițiunile principale ale contractului de arendă mai putea avea alt rol, de cât acel al constatării pactului comisor, și în acest caz recunoaște de reziliat contractul, punct asupra căruia nepronunțându-se, a dat loc la o omisiune esențială ce ar fi putut schimba în totul soluțiunea de dat cauzei».

«Că efectul clauzei rezolutorie tacite fiind acelaș ca și al celei rezolutorii exprese, onor. Curte urma, constatate fiind în fapt abaterile de la contract din partea arendașului, să pronunțe rezilierea și aceasta cu atât mai mult hotărârea presidențială ale căreia motive de drept și de fapt și le-a apropiat, constată că deși condițiunea rezolutorie tacită își are loc în specie, față cu nerespectarea contractului, dar că pagubele nu sunt atât de importante spre a se autoriza rezilierea».

Considerând că clauza rezolutorie tacită nu poate atrage în tot-d'auna resilierea contractului ci, după împrejurări, poate da loc sau la resiliere sau la despăgubiri; că în aprecierea acelor împrejurări care pot atrage resilierea contractului instanțele de fond sunt suverane apreciatoare și Curtea de apel adoptând motivele din sentința presidentului tribunalului, care se pronunță asupra acestui punct pe larg, implicit s'a pronunțat asupra mijlocului de apărare formulat prin acest motiv;

Că așa fiind motivul este nefondat;

Asupra celui de al III-lea motiv de casare:

«Exces de putere, prin faptul că noi cerând prin apel majorarea daunelor, de oare-ce hotărârea presidențială nu ne-a acordat nici a zecea parte din acelea suferite de mine».

«Am cerut refacerea cercetării locale ca și expertizei declarate și recunoscute de incomplete de chiar d. Președinte al Tribunalului ca și de expert pentru fixarea unei juste indemnizări și cum onor. Curte nu s'a pronunțat de loc asupra acestei cereri, cu tot dreptul de suverană apreciatoare, a dat loc la o omisiune, echivalentă aproape unei tăgăduiri de dreptate».

Considerând că înaintea Curței de apel recurenta, prin avocatul său a cerut ca în cazul când tăerile copacilor nu sunt bine precizate, în acest caz, în subsidiar, să se facă o nouă cercetare;

Că Curtea, care și-a însușit motivele din hotărârea primei instanțe, din care rezultă destul de precis tăerile făcute, implicit a găsit inutilă o nouă cercetare și ca atare nu a comis nici un exces de putere și nici o omisiune ne admitând-o și nepronunțându-se în mod expres asupra acestei cereri;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

TRIBUNALUL COMERCIAL ILFOV

Audiența de la 16 Martie 1907

Președenția D-lui AL. NICOLAU, Judecător

Societatea anonimă de stearinărie H. Bollincks, Manufactură regală de lumânări a Curței din Bruxelles și Frații Albahary cu Primăria Capitalei

Sentința comercială No. 281

Perimare. — Poprire. — Dacă o poprire se poate perima. — (Art. 257 pr. civ.)

Poprirea fiind o măsură de conservare și în același timp și un act de execuție, atâta timp cât nu s'a cerut ca această poprire să fie validată, nu se poate zice că instanța este angajată; că afară de aceasta, numai în cazul când s'ar ivi oare-cari incidente asupra poprirei și litigiul ar fi dedus în judecată, s'ar aplica principiul perempțiunii la poprire.

Tribunalul,

Având în vedere cererea de perimare făcută de Societatea anonimă de Stearinărie H. Bollincks, Manufactură regală de lumânări a Curții din Bruxelles și frații Albahary prin petiția înregistrată la No. 4049/907 de a se declara perimată cererea de poprire și prin urmare poprirea efectuată în baza ordinului cu No. 5948/96 după cererea D-lui Rossi & Segrée;

Având în vedere susținerile părților:

Având în vedere că terțiul poprit se opune la perimarea acestei popriri pe motiv că art. 257 pr. civilă nu vizează și poprirea care, atât timp cât nu s'a cerut validarea, nu este decât o măsură asigurătoare;

Având în vedere că reclamații susțin că poprirea este un proces și prin urmare se poate perima chiar dacă nu este vizată de art. 257 pr. civilă, căci alt-fel ar fi ca o poprire să țină la infinit atunci când creditorul nu se mai interesează, cum este în speță;

Având în vedere că perempțiunea este stingerea unei instanțe judiciare prin discontinuarea urmărilor sau a procedurii;

Având în vedere că spre a se putea aplica perempțiunea trebuie să fie angajată o instanță conform art. 257 pr. civilă;

Având în vedere că poprirea este în același timp o măsură de conservare și un act de execuție; că atâta timp cât nu s'a cerut ca această poprire să fie validată nu se poate zice că instanța este angajată; că afară de aceasta numai în cazul când ar fi oare-care incidente asupra poprirei și litigiul ar fi dedus în judecată s'ar aplica principiul perempțiunii;

Considerând că poprirea fiind și o măsură de conservare ordonată de president, ea ține de jurisdicțiunea grațioasă;

Având în vedere că altele sunt căile pentru reformarea ordonanței de poprire.

Pentru aceste motive redactate de d-l Judecător Al. Nicolau, ascultând și concluziile d-lui procuror, Tribunalul, respinge, etc.

(ss) Al. Nicolau, G. A. Robescu.

p. grefier (s) P. Rizu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI GORJIU

Audiența de la 20 Decembrie 1906

Președenția D-lui D. ANASTASIU, Jude de ședință

Petre Ziătescu cu Olivia Ziătescu

Sentința civilă No. 374

Divorț. — Cerere de anularea sentinței de divorț. — Termen de două luni pentru înscrierea hotărârei de divorț. — Curgerea lui de la expirarea termenului de apel pentru ambele părți. — Renunțarea uneia din părți la dreptul de apel. — Dreptul celei-lalte părți de a ataca cu apel hotărârea. — Termenul acordat părții pentru înscrierea unei hotărâri de divorț. — Dacă acest termen poate fi prescurtat de partea adversă. — (Art. 247 și 248 C. civil.)

1. Art. 247 C. civil prevede că înscrierea sen-

tinței de divorț în registrele de stare civilă urmează a se face în termen de două luni de la expirarea dreptului de apel; și cum, pe de o parte, și reclamantul are drept de apel, iar pe de altă parte, cum legea nu face nici o deosebire urmează că, acest termen de două luni, curge de la expirarea termenului de apel în privința ambelor părți litigante.

2. Renunțarea făcută de o parte la dreptul de apel, are de efect de a face să înceteze pentru acea parte dreptul de a ataca cu apel o hotărâre, și prin consecință de a aduce un folos părții adverse, și nu se poate concepe ca renunțarea unei părți la un drept, să poată produce o decădere de drepturi pentru cea-laltă parte.

3. Legiitorul acordând pe de o parte, părții care a câștigat, un termen pentru înscrierea hotărârii de divorț, iar pe de altă parte dispunând ca în caz de a nu înscrie în termen sentința, acea sentință să rămâe fără efect, a voit prin aceasta să lase părții câștigătoare facultatea de a uza sau nu de sentința ce a câștigat în interesul căsătoriei, acordându-i termen spre a reflecta asupra demersului ce urmează a face, și acest termen stabilit de lege, nu poate fi scurtat de către partea adversă.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea de față care are de obiect cererea reclamantului Petre Zlătescu de a se anula sentința de divorț a acestui Tribunal No. 43/906 prin care s'a desființat căsătoria dintre dânsul și soția sa, pârâta Olivia P. Zlătescu născută Țărineanu, de oare-ce nu a fost înscrisă în actele civile în termenul legal;

Având în vedere actele state la dosar și susținerile părților;

Având în vedere că obiectul cererii de față este ca pe baza art. 248 Cod. civil să se declare nulă și neavenită sentința acestui Tribunal No. 43/906 prin care s'a declarat desfăcută căsătoria dintre reclamant și soția sa Olivia P. Zlătescu născută Țărineanu, pentru motivul că soția n'a înscris în registrele stărei civile menționata sentință de divorț în termen de două luni, curgător de la data primirei la acest Tribunal, a unei declarațiuni de renunțarea sa la dreptul de apel în procesul de divorț în cesțiune; de oare-ce acea declarațiune a fost primită la Tribunal în ziua de 8 Mai 1906, iar înscrierea în registrele de stare civilă ale orașului Târgu-Jiu s'a făcut în ziua de 5 August 1906, adică peste două luni după data renunțării reclamantului, pârât în procesul de divorț, la dreptul de apel;

Având în vedere că prin art. 247 Cod. civil, se prevede că înscrierea sentinței de divorț în registrele de stare civilă, urmează a se face în termen de două luni de la expirarea dreptului de apel, fără a se specifica despre care drept de apel este vorba. al reclamantului sau al pârâtului, și cum pe de o parte și reclamantul are drept de apel, iar pe de altă parte cum legea nu face nici o distincțiune, urmează că acest termen de două luni curge de la expirarea termenului de apel în privința ambelor părți litigante;

Considerând că renunțarea făcută de o parte la dreptul de apel are de efect de a face să înceteze pentru acea parte dreptul de a ataca cu apel o hotărâre, și prin consecință de a aduce un folos părții adverse și nu se poate concepe ca renunțarea unei părți la un drept să poată produce o decădere de drepturi pentru cea-laltă parte;

Considerând că legiitorul acordând pe de o parte părții care câștigă un termen pentru înscrierea hotărârii de divorț, iar pe de altă parte dispunând că în caz de a nu înscrie în termen sentința, acea sentință să rămâe fără efect, a voit să lase părții câștigătoare facultatea de a uza sau nu de sentința ce a câștigat în interesul căsătoriei, acordându-i termen spre a putea reflecta asupra demersului ce urmează a face și acest termen stabilit de lege, — două luni după expirarea dreptului său de apel, — nu poate fi scurtat de către partea adversă;

Că dar acțiunea de față se privește ca nefondată și urmează a fi respinsă ca atare;

Pentru aceste motive, Tribunalul, respinge, etc.

(ss) D. Anastasiu, Vas. V. Popescu.

TRIBUNALUL PUTNA, Secția II

Audiența de la 2 Februarie 1906

Președenția D-lui N. C. PENCIULESCU, Judecător de ședință

G. Găță cu Tetrat

Sentință civilă No. 37

Autoritatea lucrului judecat. — Necesitatea existenței unei hotărâri definitive care să consfințească lucru judecat.

Autoritatea lucrului judecat. — Excepție peremptorie de fond.—(Art. 1201 C. civ.).

1. Pentru ca să existe autoritate de lucru judecat, trebuie ca hotărârea care consfințește această prezumpțiune legală, să fie definitivă, toate căile de reformarea ei puse de legiitor la dispoziția părților, să fie epuizate.

2. Autoritatea lucrului judecat constituie o excepție peremptorie de fond care face inutilă ori-ce altă discuțiune a procesului.

Tribunalul deliberând;

Asupra apelului de față:

Având în vedere că examinându-se actele din dosar se stabilește în fapt următoarele: În anul 1899 intervine un contract de arendare între apelantul de astăzi d-l C. Găță și def. Ana Ghindar, mama d-nei Tetrat, prin care cel dintâi ea în arendă o vie numită Plopu, proprietatea defunctei pe termen de 5 ani și cu preț anual de 1400 lei; arendașul d. C. Găță, neplătind ultimul câști 26 Octombrie 1904 în sumă de 700 lei d-na Tetrat în calitate de moștenitoare a defunctei și mandatară a fraților săi, crezându-se îndrept de a încasa dânsa ultimul câști devenit exigibil cu toate că perdue proprietatea viei arendate, investeste contractul cu formula esecutorie și în baza legii proprietarilor execută pe apelant prin judecătoria de pace Zăbrăuți la plata acestei sumi.

D-l Găță face contestație la executare înaintea judecătoriei de Ocol din Panciu și fixându-se termen de judecată la 11 Aprilie se prezintă contestatorul d. C. Găță prin avocatul său d. Șubă, iar creditoarea d-na Tetrat prin fratele său d. Căpitan Ghindar, în baza unei procuri.

Găsindu-se de judecată că procura d-lui Ghindar nu este în regulă și că nu putea răspunde la interogator

pentru sora sa, îl consideră absent și pronunță cartea de judecată No. 284 cu drept de apel;

Contra acestei hotărâri d-na Tetrat face apel înaintea Trib. Putna, însă după cum recunoaște astăzi în instanță avocatul său d-l Dimancea, d-na Tetrat a abandonat apelul; renunțând la acest drept ce-i acordă legea, de a reforma hotărârea ce se dăduse în contra sa de către judecătoria de ocol;

După cât-va timp d-na Tetrat pornește prin corpul Portăreilor, după lângă acest Tribunal o nouă urmărire în contra apelantului d-l Gâță, tot în baza contractului de arendare enunțat mai sus și investit cu formula executorie și tot pentru plata câștului de 700 lei, urmărire ce se efectuează prin procesul verbal No. 259 aflat la dosar; În contra acestei urmăririi apelantul de azi d-l C. Gâță face o nouă contestație înaintea judecătoriei de ocol Panciu care a ordonat urmărirea și această contestație judecându-se contradictoriu cu părțile, este respinsă prin cartea de judecată cu No. 832/905 după ce contestatorul a fost silit să depună suma pentru care era urmărit conform legei proprietarilor;

Această carte de judecată este atacată cu apel de către d-l Gâță înaintea acestui Tribunal;

Având în vedere că apelantul prin avocatul său d. Cardaș mai înainte de ori ce discuție asupra fondului ridică înaintea tribunalului excepțiunea autorității lucrului judecat prevăzută de art. 121 c. c.;

Având în vedere că examinându-se cartea de judecată No. 284/905 se constată că ea a fost pronunțată asupra contestațiunii făcută de apelantul de astăzi la urmărirea ce i se făcea de d-na Tetrat pe baza legei proprietarilor și în virtutea unui contract de arendă investit cu formula executorie;

Având în vedere că obiectul primei contestațiuni este identic cu al contestației ce se judecă astăzi în apel de Tribunal, — litigiul — atunci ca și acum fiind angajat între aceleași persoane și pentru o aceeași cauză;

Având în vedere însă că pentru ca să existe autoritate de lucru judecat trebuie ca hotărârea care consfințește această prezumțiune legală să fie definitivă, toate căile de reformarea ei puse de legiuitor la dispoziția părților să fie epuizate;

Având în vedere că cartea de judecată No. 284 deși dată în lipsa d-nei Tetrat, totuși instanța de judecată care a pronunțat-o bazându-se pe neprezentarea intimatului la interogator, cum și pe actele ce i s'au pus în vedere de contestator, a intrat în fondul afacerii și a pronunțat această hotărâre, statuând asupra fondului fapt ce se constată atât din considerentele cât și din dispozițiunile hotărârei;

Având în vedere că această hotărâre deși pronunțată cu apel, totuși a rămas definitivă, intimata d-na Tetrat, abandonând această cale legală de reformare, după cum a declarat astăzi în instanță prin avocatul său, așa că cartea de judecată No. 284/905 a dobândit autoritatea lucrului judecat prin efectul voinței părții;

Considerând că autoritatea lucrului judecat constituie o excepție peremptorie de fond, care face inutilă ori-ce altă discuțiune a procesului;

Că ast-fel fiind Tribunalul urmează ca bazat pe această prezumțiune legală și fără a mai intra în discuția celorlalte motive invocate de părți să admită apelul;

Având în vedere și cererea apelantului de a i se admite cheltueli de judecată;

Pentru aceste motive redactate de d-l Judecător, de ședință Penciulescu, admite apelul, etc.

(ss) N. C. Penciulescu, Al. Calistrat.

p. Grefier (s) Eng. Fotino.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BACĂU

Audiența de la 25 Ianuarie 1907

Președenția D-lui DIONISIE IONESCU, Judecător de ședință

Anica Barbu s. a. cu Vasile Olariu

Sentința civilă No. 58

Contract de arendare. — Darea în posesie a unui loc pe timp de 99 ani. — Dacă aceasta poate constitui o arendare. — Nevaliditatea unui asemenea act autentificat de Primărie, nici ca act de vânzare, nici ca act de arendare, când se constată viciul de formă în autentificare. — Scriitorul unui act. — Dacă el poate instrumenta la autentificarea aceluiași act ca funcționar competent a instrumenta. — (Art. 16, 17 și 18 din legea autentificării actelor).

1. Un act care dă în posesia unei persoane un pământ pe termen de 99 ani, mai lung de cât viața normală a unui om, și îi condează în același timp toate drepturile lui de proprietar, constituie o adevărată vânzare, și asemenea act iscălit prin punere de deget, chiar autentificat de Primărie, nu poate avea nici o valoare juridică, de oare-ce judecătorii comunale nu sunt competente a autentifica asemenea acte.

Că, chiar dacă un asemenea act ar fi considerat ca un contract de arendă, totuși nu poate fi opozabil când se constată că autentificarea lui de către Primărie conține vicii de formă.

2. Persoana care servește drept scriitor al unui act, fiind o persoană distinctă de părțile din act și de funcționarii cari instrumentează, de aci rezultă că nici unul din funcționarii cari instrumentează precum: Judecător, Primar, Grefier sau notar, nu pot servi ca scriitori ai unui act, și nu pot semna pe părțile cari nu știu carte, la autentificarea cărora dânșii iaă parte ca funcționari publici competenți.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de Anica Barbu și Marița Coșer cu autorizația soților lor, contra lui Vasile Olariu, pentru revendicarea unui pământ de 40 prăjini sau 71 arii 61 centiarii, situat în comuna Pancești și având vecinătățile prevăzute în acțiune;

Având în vedere că reclamanțele pretind pământul, în calitate de moștenitoare directe ale defunctului lor bun după tată Gh. Cracănă, care a fost împroprietarit la 1864 cu patru fălci și 12 $\frac{1}{2}$ prăjini pământ rural și trecut în tabela lit. A a comunei Pancești la No. 36 din care pământ face parte și pământul revendicat;

Având în vedere că calitatea reclamanțelor, origina și identitatea pământului revendicat, nu au fost contestate de părât; dar atât înaintea primului Judecător, cât și astăzi în apel, invoacă în apărarea sa, un contract de arendare pe 99 ani obținut de la părintele reclamanțelor Ion Cracănă și în baza căruia, părâtul, justificându-și stăpânirea pământului, Judecătoria ocol, Siret prin cartea de judecată apelată No. 318 din 28 Septembrie 1906, a respins acțiunea ca prematură;

Având în vedere că contractul exhibit de părât, este

semnat de părți prin punere de deget și autentificat de Primăria comunei Păncești la No. 1435/93;

Că din cuprinsul lui rezultă: că un oare-care Ion Crăcană, care se zice a fi tatăl reclamantelor a dat în posesie părătului Vasile Olariu pe termen de 99 ani, pământul revendicat, în întindere de 40 de prăjini. Că prețul acestei imposesierii a fost de 70 lei, o dată pentru totdeauna, iar mai la vale se stipuliază: că Vasile Olariu va rămâne de astăzi înainte, bun stăpânitor pe acest loc ca pe dreapta sa proprietate, atât d-lui cât și urmașii d-lui;

Având în vedere că din împrejurarea că termenul acestei imposesierii este de 99 ani, mai lung de cât viața normală a unui om, cât și din felul în care s'a făcut plata precum și din cuprinsul stipulațiunii prevăzută mai sus, reiesă cu certitudine că ceia ce au voit să facă părțile nu a fost o simplă arendare, ci o adevărată vânzare de veci, de oare-ce din cuprinsul actului rezultă că Ion Crăcană a transmis lui Vasile Olariu nu numai folosința pământului, ci chiar toate drepturile sale de proprietar și aceasta, pentru totdeauna iar nu numai pentru un timp limitat;

Considerând că stabilit fiind, că ceia ce cuprinde actul prezentat de părât nu este o arendare, ci o adevărată vânzare, apoi el fiind iscălit prin punere de deget de vânzătorul Ion Crăcană și autentificat de Primăria comunei Păncești nu poate avea nici o valoare juridică, de oare-ce judecătorii comunale nu sunt competente după lege a da autenticitatea unor asemenea acte;

Că aceasta rezultă din cuprinsul art. 5 din legea autentificării actelor, care exceptează din competența judecătorilor comunale, pe lângă testamente și actele translativ de proprietate imobiliară, cari rămân exclusiv de competența tribunalelor chiar când valoarea obiectului ar intra în competența acelor judecătorii;

Că actul fiind nul, ca act autentic și fiind semnat prin punere de deget, vânzarea cuprinsă într'insul nu poate fi opozabilă reclamantelor, de oare ce nu se poate pretinde că emană de la Ion Crăcană;

Considerând că chiar dacă actul prezentat ar fi considerat ca un contract de arendă, totuși el fiind semnat prin punere de deget de def. Ion Crăcană, nu poate fi opus reclamantelor; Că autentificarea Judecătoriei com. Păncești, cuprinzând viciu de formă, dânsa nu poate adăoga nimic pentru a ridica valoarea juridică a unui asemenea act;

Că în adevăr, din cuprinsul art. 16, 17 și 18 din legea autentificării actelor, rezultă că actele personelor care nu știu carte, pentru a putea fi autentificate, trebuie să fie scrise și subscrise de o persoană cu știința de carte și pe lângă părți trebuie să compară și această persoană înaintea judecătorului competente, sub pedeapsă de nulitate a actului;

Că de aci reese, că persoana care servește drept scriitor al actului, este o persoană distinctă de părțile din act cât și de funcționarii cari instrumentează autentificarea și, prin urmare, nici o parte din act, în caz când una din ele ar avea știința de carte și nici unul din funcționarii cari instrumentează (Judecător, Primar, Grefier sau notar) nu pot servi ca scriitorii a actului și nu pot subscrie pe părțile cari nu știu carte, la autentificarea cărora dânsii iaș parte ca funcționari publici competenți;

Că prin urmare autentificarea unui act în asemenea condițiuni, ar fi radical nulă, conform art. 18 din legea autentificării actelor;

Având în vedere în fapt, că actul invocat de părât și denumit, contract de arendă, emană de la niște persoane cari nu știu carte și cari au semnat actul prin punere de deget; că acești act autentificat de Judecătoria com. Păncești, persoana care a servit drept scriitor al actului și care a semnat pe părți cu această mențiune, este chiar notarul com. Păncești, Gh. Serețanu, care a asistat și pe Primar la autentificarea actului,

contrasemnând procesul verbal de autentificare alături de Primar, conform art. 11 din legea autentificării; Că față cu textele de lege menționate mai sus, autentificarea acestui act, făcut în asemenea condițiuni, nu poate avea nici o valoare legală;

Că prin urmare actul fiind nul ca act autentic și fiind semnat numai prin punere de deget nu poate fi opus reclamantelor;

Că ast-fel fiind, pământul revendicat se deține de părătul Vasile Olariu fără nici o cauză, iar acțiunea în revendicare făcută de reclamante este întemeiată și trebuie să fie admisă; că în consecință, apelul trebuie să fie admis și cartea de judecată apelată reformată în acest sens;

Pentru aceste motive redactate de d. Jude de ședință Dionisie Ionescu, Tribunalul admite apelul, etc.

(ss) Dimitrie Ionescu, D. Golescu.

p. Grefier (s) S. Ciovărnache

JUDECĂTORIA OCOLULUI I CRAIOVA

Audiența de la 17 Martie 1906

Dr. S. Erlich cu Dumitru Marinescu

Carte de judecată No. 574

Interogator.—Lipsa părătului de a răspunde personal la interogator.—Neprezentarea de către mandatar a unui mandat special de a răspunde la acel interogator pentru părât.—Admiterea acțiunii în lipsa părătului. — (Art. 228 și 234 Pr. civ.).

După art. 228 Pr. civ., când părătul nu se prezintă în persoană a răspunde la interogator, iar mandatarul său, nu posedă cel puțin un mandat special a răspunde la interogator, părătul are a se considera lipsă de la acel interogator și dar, conform art. 234 Pr. civ. acțiunea are a se admite.

La apelul nominal s'a prezentat reclamantul, iar din partea părătului s'a prezentat Costică Dumitrescu, autorizat cu procură legalizată de comisariatul cir. 5 Craiova, la No. 1341/906, procedura îndeplinită.

Reclamantul având cuvântul susține că părătul este chemat la interogator personal și nu se poate prezenta prin procurator; ceru admiterea acțiunii.

Judecata,

Considerând că părătul astăzi s'a prezentat prin procurator în instanță;

Considerând că după dispozițiile art. 228 pr. c. partea chemată la interogator este datoare a se înfățișa în persoană la audiență și a răspunde în mod public la chestiunile adresate de judecată, fără intermediul mandatarilor sau avocaților; că prin urmare dar, de timp ce părătul nu se prezintă în persoană în instanță a răspunde la interogator, și întru cât mandatarul său nu posedă cel puțin un mandat special de a răspunde la interogator, el—părătul—urmează a se considera lipsă de la interogator și ca atare, acțiunea conf. art. 234 pr. c. urmează a se admite; cu opoziție și apel.

Judecător (s) M. Constantineanu.

Grefier (s) N. Constantinescu.

Notă.—Am dat publicității această carte de judecată, de oare-ce, cazul acesta se mai poate ivi. Și iată cum se prezintă: Se chiamă X în judecată

și la interogator; la ziua înfățișării, nu vine, ci trimete un procurator, în genere cu procură nu specială. Reclamantul cere admiterea acțiunii în baza interogatorului. Și aci se ridică chestiunea: cum trebuie dată cartea de judecată? Cu sau fără drept de opoziție?

Cred că în aceste cazuri, ca cel de sus, cartea de judecată trebuie dată fără drept de opoziție. Am discutat cu ocazia opoziției, la 5 Iunie 1906, înaintea judelei ajutor d-l N. D. Vișoreanu, inadmisibilitatea opoziției și cu regret am constatat, în cartea pronunțată cu No. 1034, că nu se vorbește nimic despre acel incident, pe care d-sa l'a respins.

Motivul pentru care am părerea de mai sus este următorul: o parte este chemată în judecată; în loc de a se duce ea, poate trimete un mandatar, care trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute la titlul al IX din Codul civil. Deci, la strigarea pricinii sale de judecător, cel chemat în judecată, reprezentat prin mandatar, — cu ori-ce fel de mandat, general sau special — *este prezent*, căci art. 1532 Cod civil ne spune, că «mandatul este un contract în puterea căruia o persoană se obligă fără plată de a face ceva pe seama unei alte persoane de la care a primit însărcinarea». De a face ceva, se exprimă articolul, or aci era reprezentarea prin el, la judecată a mandantului; drept dat lui printr'o procură, în speța de față, generală. Așa dar mandatarul — fiind prezent la judecată, *trebuie socotit prezent mandantul* — cel care a dat mandatul.

În speța pârâtu era chemat și la interogator, întru cât mandatul nu era special, conform art. 1535 Cod. civil, s'a admis juridic acțiunea intentată, de oare-ce art. 228 pr. civ. se exprimă «părțile vor fi întrebate *personal...*» și cum față era mandatarul, acesta nu putea răspunde în locul mandantului. Și având în vedere, că mandatarul nu s'a prezentat, cel puțin, nici cu o procură specială, cu drept s'a aplicat art. 234 pr. civ., considerând partea ca nevoind să răspundă la interogator sau neprezentând vre-o împiedicare bine-cuvântată pentru lipsă.

Ca consecință a celor de mai sus, o persoană chemată în judecată și la interogator și reprezentată prin mandatar, trebuie socotită prezentă, admisă acțiunea, însă fără drept de opoziție, — și aceasta având în vedere art. 148 pr. civ. «se dă hotărîre în lipsă: în contra acelei părți care în ziua însemnată pentru înfățișare *nu s'a arătat*». Dar mandatarul nu l'a înlocuit?

Dem. D. Stoenescu

Graiova

Avocat

RESUMAT DE JURISPRUDENȚĂ STREINĂ

TRIBUNALUL CIVIL DIN TERMONDO (Belgia)

Audiența de la 30 Noembrie 1904

Indivisiune. — Comunitate. — Dreptul coproprietarilor. — Schimbarea stărei de lucruri. — Consimțământul tuturor coproprietarilor.

Un coproprietar nu poate, fără consimțământul celor-l'alți coproprietari, să exercite asupra lucrului comun acte exclusive de proprietate, nici să facă asupra lucrului comun inovații materiale la care cei-l'alți coproprietari n'ar fi consimțit.

(Din *La Flandre judiciaire*)

Observație. — Jurisprudență constantă. Vezi Trib. Gand, Termondo, Ypres, etc. *Flandre judiciaire* din 1890 (anul al 2-lea), pag. 462, 494, 495, etc.

(N. B.)

INFORMAȚIUNI

Rugăm din nou pe toți aceia cari s'au abonat și au dat acouturii pentru VOL. I, din ediția II-a a DREPTULUI CIVIL de d. profesor D. ALEXANDRESCO, ce a apărut în editura CURIERULUI JUDICIAR, încă de la Iulie 1906, să bine voiască a ne scrie pentru a le trimite la adresa indicată, după dorință: broșat, legat în pânză sau cu piele la cotor. Acei cari le doresc volumele legate vor trimite în plus, peste ceia-ce datorează, lei 2 pentru vol. în pânză și lei 3 pentru cel legat în piele. Vor indica exact numele, adresa și numărul chitanței ce posedă.

* * *

Au apărut în editura librăriei *Leon Alcalay*:

LEGI RURALE coprinzând: Legea pentru regularea proprietății rurale din 1864. — Legea interpretativă din 1879. — regulamentul de aplicațiune din 1878. — Legea și regulamentul de aplicarea exproprierii proprietăților rurale declarate inalienabile din 1892 și Legea proprietarilor din 1903 adnotate cu jurisprudența Inaltei Curți de casație și justiție de la data punerii în aplicare a acestor legi și până în prezent de d-l *Alexandru I. Borș*. Prețul lei 1.75.

De vânzare la tipografia acestui ziar calea Rahovei, 5.

* * *

Au apărut în edit. librăriei *Nouă*, calea Victoriei 44: Textul CODULUI CIVIL cu modificările din 1906, format mic de buzunar, broșat lei 2.50; legat în pânză lei 3.

Textul PROCEDURII CIVILE cu ultimele modificări, *Legea judecătorilor de pace* cu regulamentul, *Legea proprietarilor*, *Legea Curții de casație*, (Contenciosul administrativ) într'un volum format mic de buzunar, broșat lei 2; legat în pânză lei 2.50.

Textul CODULUI DE COMERȚ cu ultimele modificări, un volum mic de buzunar, broșat lei 2; legat în pânză lei 2.50.

Textul CONSTITUȚIUNII, *Legii electorale* și Proc. electorale, broșat bani 75; legat în pânză lei 1.25; de d-l **M. A. Dumitrescu**.

De vânzare la ziarul *Curierul Judiciar*, Cal. Rahovei 5 unde se pot comanda și servi ori-ce cărți de drept.